דא גופא קשיא · תימה לרבי אמאי לא נקט הכא ליסגא דרים מס' מכות (דף ג.) כילד העדים נעשים זוממין כילד אין העדים נעשים זוממין מבעי ליה הכא נמי הוה ליה למימר הכי כילד מקנא לה כילד אין מקנא לה מבעי ליה והתם מתרץ שפיר אבל הכא תפיש לפי התירוץ הוה ליה למיתני כילד אין מקנא לה וגרלה דלהכי לא פריך הכא משום דמלי למימר אל תדברי דריסא פירושו סתירה דהייטו קיטי גמור ואתי שפיר ליסגא דכילד מקנא לה ולא קשיא מידי אלא ריסא לסיפא וה"פ הכא אלמא פירוש דמתני' דדיבור סתירה הוא מדקתני כילד מקנא ולשון נקי הוא כדתנן בפרק קמא דכתובות (דף יג.) רשות מדברת ומפרש בגמ' מאי מדברת נסתרה א"כ היקשי סיפא דקתני דיבור עדיין מותרת לביתה ואי פירוש דדיבור דמתניתין סתירה אמאי מותרת אלא דיבור ממש הוא ולפי הירושלמי משמע דבעי לתרוצי דדיבור דריסא סתירה אלא דנקט לשון נקי והכי איתא התם סוף דבר שתדבר עמו הא אם נסתרה עמו ולא דברה אין סתירה כלום פירוש בתמיה דברה אתא מימר לך אפי' דברה עמו ולא נסתרה עדיין מותרת לביתה לשון נקי הוא מתני' פי' דיבור דריסא לשון נקי מיהו דסיפא אית לן למימר על דרך דיבור ממש:

לאחר ולא ליבם · אין להקשות מפרק האשה שנפלו לה נכסים (כתובות דף פט:) בשמעתין דשומרת יבם דפריך התם והא בעינן לכתובתא לאחר תנאי מה שכתוב ליבי אמר רב אשי יבם כמו אחר דמי דלענין לשון תנאי ב"ד שויה כאחר אבל באחר דקרא אין האחר בכלל והכי נמי משמע בפרק אין מקדישין (ערכין דף כה:) דקתני אם מכר את השדה לאיש אחר ולא לבן לו איש אלא לאחר ולא לאח כשהוא אומר איש הרי אח אמור הא מה אני מקיים לאחר לאחר ולא לבן דמשמע טעמא דכתיב איש הא לאו הכי לא הוי אח בכלל אחר וכ"ש גבי יבם דבא מכח משולי אחיו דלאו אחר הוא והכי אמרינן נמי בפ"ק דקידושין (דף יג:) אמר קרא פן ימות במלחמה ואיש אחר יקחנה מתקיף לה רב ששת בריה דרב אידי אימא מאן אחר יבם ומשני דיבם לא מקרי אחר "אבל קשיא מפרק האומר (קידושין דף סז:) דעפקא לן מהכא בפרק האומר דלא תפסי קידושין באחות אשה אימר דאיצטריך קרא דוקא ליבם (ג) "משום דרמיא עליה ליבומי כדאמרי' בשמעתין ואפשי אחות אשה מגלן ושוו תקשה דהכא אע"ג דכתיב איש אחר ממעטינן יבם ובערכין מרבינן יבם מאיש וממעטינן בן מאחר וא"ת מאיש ממעטינהו בפ' האומר (נ"ח סט) קרובים ומלאחר יבם סוף סוף ואיש אחר יקחנה מאי דלשמא ביה: **לאחר** ולא ליבם · אי קשיא והא אי קרא בסוטה ודאי ע"י עדים כתיב דילפינן דבר דבר מממון בסוף מסכת גיטין (דף ל.) וסוטה ודאי אמר בפ"ק דיבמות (דף יח:) דפסוטה בלא חלילה משום דכתיב בה טומאה כעריות הרין דלאחר לא אילטריך למיכתב אלא ליאלתא משום סתירה כיון דעפקא לן סוטה ודאית טומאה דכתיב בה: **אילו** אתיה לבעל מי לא בעיא גט · הקשה רבי בשם ר' אברהם בר מרדכי ז"ל והא סוטה ודאית וחילוקים היכא דהכיר בה ואשת סרים דבעו גט מבעל היכא דאיתיה ואפ"ה פטורות מיבם בלא חלילה ומ"ש לאתרן סוטה ודאית לא דמיא להכא (ד) כיון דטומאה סתם הרי היא כערוה גמורה דגזירה הכתוב הוא דפטורות ואשת סרים וחילוקים היכא דאיתיה לבעל שרו ליה ואפ"ה אימטוע בפ"ק דיבמות "מדין יבום דלא צריך בהו כלל אבל סוטה ספק לא אימטוע אלא גבי איסורא דבעל וקמשמע לן קרא כיון דבא מכח נשואי אחיו הרי הוא במקום בעל דאסורה לו ליבם אבל חלילה בעיא:

דלא ליסתריה לביתיה ואם אמרת תתייבם נמי יבומי · רבינו הגנאל הטעיה דבריו ופירש ורהמנא אמר אסר לא יבנה לבעות ולא לאסור:

דא גופא קשיא · תימה לרבי אמאי לא נקט הכא ליסגא דרים מס' מכות (דף ג.) כילד העדים נעשים זוממין כילד אין העדים נעשים זוממין מבעי ליה הכא נמי הוה ליה למימר הכי כילד מקנא לה כילד אין מקנא לה מבעי ליה והתם מתרץ שפיר אבל הכא תפיש לפי התירוץ הוה ליה למיתני כילד אין מקנא לה וגרלה דלהכי לא פריך הכא משום דמלי למימר אל תדברי דריסא פירושו סתירה דהייטו קיטי גמור ואתי שפיר ליסגא דכילד מקנא לה ולא קשיא מידי אלא ריסא לסיפא וה"פ הכא אלמא פירוש דמתני' דדיבור סתירה הוא מדקתני כילד מקנא ולשון נקי הוא כדתנן בפרק קמא דכתובות (דף יג.) רשות מדברת ומפרש בגמ' מאי מדברת נסתרה א"כ היקשי סיפא דקתני דיבור עדיין מותרת לביתה ואי פירוש דדיבור דמתניתין סתירה אמאי מותרת אלא דיבור ממש הוא ולפי הירושלמי משמע דבעי לתרוצי דדיבור דריסא סתירה אלא דנקט לשון נקי והכי איתא התם סוף דבר שתדבר עמו הא אם נסתרה עמו ולא דברה אין סתירה כלום פירוש בתמיה דברה אתא מימר לך אפי' דברה עמו ולא נסתרה עדיין מותרת לביתה לשון נקי הוא מתני' פי' דיבור דריסא לשון נקי מיהו דסיפא אית לן למימר על דרך דיבור ממש:

לאחר ולא ליבם · אין להקשות מפרק האשה שנפלו לה נכסים (כתובות דף פט:) בשמעתין דשומרת יבם דפריך התם והא בעינן לכתובתא לאחר תנאי מה שכתוב ליבי אמר רב אשי יבם כמו אחר דמי דלענין לשון תנאי ב"ד שויה כאחר אבל באחר דקרא אין האחר בכלל והכי נמי משמע בפרק אין מקדישין (ערכין דף כה:) דקתני אם מכר את השדה לאיש אחר ולא לבן לו איש אלא לאחר ולא לאח כשהוא אומר איש הרי אח אמור הא מה אני מקיים לאחר לאחר ולא לבן דמשמע טעמא דכתיב איש הא לאו הכי לא הוי אח בכלל אחר וכ"ש גבי יבם דבא מכח משולי אחיו דלאו אחר הוא והכי אמרינן נמי בפ"ק דקידושין (דף יג:) אמר קרא פן ימות במלחמה ואיש אחר יקחנה מתקיף לה רב ששת בריה דרב אידי אימא מאן אחר יבם ומשני דיבם לא מקרי אחר "אבל קשיא מפרק האומר (קידושין דף סז:) דעפקא לן מהכא בפרק האומר דלא תפסי קידושין באחות אשה אימר דאיצטריך קרא דוקא ליבם (ג) "משום דרמיא עליה ליבומי כדאמרי' בשמעתין ואפשי אחות אשה מגלן ושוו תקשה דהכא אע"ג דכתיב איש אחר ממעטינן יבם ובערכין מרבינן יבם מאיש וממעטינן בן מאחר וא"ת מאיש ממעטינהו בפ' האומר (נ"ח סט) קרובים ומלאחר יבם סוף סוף ואיש אחר יקחנה מאי דלשמא ביה: **לאחר** ולא ליבם · אי קשיא והא אי קרא בסוטה ודאי ע"י עדים כתיב דילפינן דבר דבר מממון בסוף מסכת גיטין (דף ל.) וסוטה ודאי אמר בפ"ק דיבמות (דף יח:) דפסוטה בלא חלילה משום דכתיב בה טומאה כעריות הרין דלאחר לא אילטריך למיכתב אלא ליאלתא משום סתירה כיון דעפקא לן סוטה ודאית טומאה דכתיב בה: **אילו** אתיה לבעל מי לא בעיא גט · הקשה רבי בשם ר' אברהם בר מרדכי ז"ל והא סוטה ודאית וחילוקים היכא דהכיר בה ואשת סרים דבעו גט מבעל היכא דאיתיה ואפ"ה פטורות מיבם בלא חלילה ומ"ש לאתרן סוטה ודאית לא דמיא להכא (ד) כיון דטומאה סתם הרי היא כערוה גמורה דגזירה הכתוב הוא דפטורות ואשת סרים וחילוקים היכא דאיתיה לבעל שרו ליה ואפ"ה אימטוע בפ"ק דיבמות "מדין יבום דלא צריך בהו כלל אבל סוטה ספק לא אימטוע אלא גבי איסורא דבעל וקמשמע לן קרא כיון דבא מכח נשואי אחיו הרי הוא במקום בעל דאסורה לו ליבם אבל חלילה בעיא:

דלא ליסתריה לביתיה ואם אמרת תתייבם נמי יבומי · רבינו הגנאל הטעיה דבריו ופירש ורהמנא אמר אסר לא יבנה לבעות ולא לאסור:

הגהות הב"ח

(א) גמ' אל הקרי וכו'. כ"כ וכם בס"ן כתו מי שם פה לאדם פירושו שם דלכו בדלכי הכם אל תקרי וכם בס"ן אלא כ"ר מעיין שמע כ"ד: (ב) רש"י ד"ה סתרתי וכו' גמ (בכתובות) הז"מ וכ"ב ס"ל בגירסא: (ג) תוס' ד"ה לאחר וכו' דוקא ליבם כדאמרי' בשמעתין כנ"ל ותיבום מבוס דרמיא עליה ליבומי נמתקן: (ד) ר"ה אילו וכו' לא דמיא לכתא דכיון דטומאה כתיב בה כרי הא כערוה גמורה וגזירה וכו' ואפ"ה אימטוע בפרקא יבמין מדין:

מסורת הש"ס

כב א מיי' פ"ג מה' דשות הלכה ד:
כג ב מיי' פ"ג מה' סוטה הלכה ד ס"מ עשין ט טוש"ע אה"ע סי' קמ"ח סעיף ו:

סנהדרין מנ: פ"ס

מהרנ"ל

מ"מרות ע"ל ר"מ"ל

נ"ל"ז נוסח ע"ל ק"נ"ל

נ"ל"ז/מהרנ"ל

ר"יוסף וכבר אמרינן דאין אשה סולה מת בעלה (מאקדה דמת בעלה) לפני שבא יבמה

ר' לעונות בדברי ר"יוסף

[ועיין תוס' קידושין יג: ד"ה הלא ותוס' כתובות פח: ד"ה יבם]

פי' רש"ל

[שבועות ה:]

כשול הוא בתמרי

[דף נב:]

[דף יב. ומ"ר.]

[דף נב:]